

2018Z04041

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het afkopen van strafrechtelijke vervolging via schikkingen* (ingezonden 8 maart 2018).

Vraag 1

Kent u de verschillende berichtgevingen van Zembla waarin wordt aangegeven dat bedrijven die voor miljoenen euro's frauderen strafvervolging kunnen afkopen bij het openbaar ministerie (OM)?¹

Vraag 2

Kunt u uitgebreid uiteenzetten wat nu nog het doel is van een schikking met bedrijven en hoe dat doel precies wordt bereikt? Kunt u in uw antwoord ook eerdere uitspraken van voormalig Staatssecretaris Teeven betrekken dat het ministerie boetes en transacties altijd al heeft gebruikt om gaten op de begroting te dichten?²

Vraag 3

In hoeverre controleert het OM of een bedrijf volledige openheid van zaken heeft gegeven? Wat is de consequentie als (achteraf) blijkt dat dit niet is gebeurd? Kunt u in uw antwoord ook reageren op een artikel hierover van Transparency International?³

Vraag 4

In hoeverre is het staande praktijk om ook bij een schikking strafvervolging van natuurlijke personen af te kopen? Waarom en onder welke omstandigheden kan ervoor worden gekozen om alleen te ontnemen van een bedrijf en niet ook, naast de schikking, verdachte personen binnen datzelfde bedrijf strafrechtelijk te vervolgen?

¹ <https://zembla.bnnvara.nl/nieuws/komende-uitzending-zakendoen-met-justitie>, <https://zembla.bnnvara.nl/nieuws/de-deals-van-het-openbaar-ministerie>, en <https://zembla.bnnvara.nl/nieuws/openbaar-ministerie-beloofde-rabobank-geen-vervolging-verdachte-werknemers-in-libor-affaire>

² <https://www.transparency.nl/nieuws/2016/01/ingezonden-brief-ti-nl-schikkingen/>

³ <https://www.transparency.nl/nieuws/2018/02/schikken-wanneer-sprake-is-van-een-cover-up-van-corruptie/>

Vraag 5

Deelt u de mening dat het niet vervolgen van natuurlijke personen geen afspraak en/of onderdeel hoort uit te maken van een schikking? Zo nee, waarom niet? Zo ja, gaat u ervoor zorgen dat de regels hierop worden aangepast?

Vraag 6

Wat is uw reactie op de uitspraak van de voormalige president van de Hoge Raad, de heer Corstens, dat in de zaak tegen PON ook overgegaan had moeten worden tot vervolging van de betrokken personen binnen PON? Kunt u daarbij ook reageren op zijn eindconclusie, namelijk dat door de mogelijkheid om strafvervolging van personen af te kopen het preventieve effect van schikkingen nihil is en daarmee slechts een perverse prikkel?⁴

Vraag 7

In welke gevallen kan er, zoals in de zaak tegen de Rabobank, worden besloten om in de schikking melding te maken van verdachte personen? Wat is eigenlijk het doel om «mede te delen» dat niet tot vervolging van verdachte personen zal worden overgegaan?⁵ Hoe vaak is het voorgekomen dat dergelijke «mededelingen» zijn opgenomen in schikkingen en er dus voor is gekozen om het niet overgaan tot vervolging van personen onderdeel uit te laten maken van een schikking?

Vraag 8

Waarom heeft het OM er in de zaak tegen de Rabobank voor gekozen om de Rabobank in bescherming te nemen tegen een zogenaamde «constante stroom van aandacht»? In hoeverre mag dit in uw ogen een overweging zijn bij het treffen van een schikking?⁶

Vraag 9

Klopt het dat er in strijd met de regels niet door het OM in het persbericht is vermeld van welk strafbaar feit de Rabobank werd verdacht? Wat zou de consequentie moeten zijn voor het overtreden van deze regels? Kunt u in uw antwoord ook ingaan op de precieze betekenis van de uitspraak van de hoofdofficier dat het wel wat transparanter had gekund?⁷ Gaat het namelijk niet alleen om meer transparantie, maar voornamelijk om het correct naleven van de regels?

Vraag 10

Wat is uw reactie op de kritiek dat persberichten over schikkingen niet uitgebreid en transparant genoeg zijn en de daarop aansluitende uitspraken van de heer Corstens dat hij de geheimzinnigheid niet begrijpt en schikkings-overeenkomsten publiek moeten worden gemaakt ten behoeve van de publieke controle?⁸

Vraag 11

Is het, net als in de schikking met de Rabobank over de Liborfraude, nog steeds mogelijk om geen schuld te erkennen? Kunt u uw antwoord toelichten?

⁴ <https://zembla.bnnvara.nl/nieuws/komende-uitzending-zakendoen-met-justitie>, <https://zembla.bnnvara.nl/nieuws/de-deals-van-het-openbaar-ministerie>, en <https://zembla.bnnvara.nl/nieuws/openbaar-ministerie-beloofde-rabobank-geen-vervolging-verdachte-werknemers-in-libor-affaire>

⁵ <https://zembla.bnnvara.nl/nieuws/openbaar-ministerie-beloofde-rabobank-geen-vervolging-verdachte-werknemers-in-libor-affaire>

⁶ <https://zembla.bnnvara.nl/nieuws/openbaar-ministerie-beloofde-rabobank-geen-vervolging-verdachte-werknemers-in-libor-affaire>

⁷ <https://zembla.bnnvara.nl/nieuws/openbaar-ministerie-beloofde-rabobank-geen-vervolging-verdachte-werknemers-in-libor-affaire>

⁸ <https://zembla.bnnvara.nl/nieuws/komende-uitzending-zakendoen-met-justitie>, <https://zembla.bnnvara.nl/nieuws/de-deals-van-het-openbaar-ministerie>, en

Vraag 12

Klopt het dat er onderhandelingsruimte is bij schikkingen over de wijze van publiciteit?⁹ In hoeverre vindt u dit wenselijk? Kunt u ook aangeven waarover bij een schikking allemaal kan worden onderhandeld?

Vraag 13

Wat vindt u van de suggestie van de Raad voor de rechtspraak om bij megaschikkingen in strafzaken de rechter een controlerende en rechtsbeschermende taak te geven?¹⁰ Bent u bereid om over de invulling hiervan het gesprek aan te gaan met de Raad voor de rechtspraak en de Kamer te informeren over de uitkomsten hiervan? Zo nee, waarom niet?

Vraag 14

Hoe komt het dat minder dan 50 procent van de strafzaken aan de rechter wordt voorgelegd en de rest, zoals de Raad voor de rechtspraak zelf stelt, door het OM wordt afgehandeld door bijvoorbeeld de verdachte een geldbedrag te laten betalen in ruil voor niet verdere vervolging?¹¹

Vraag 15

Bent u bereid om in gesprek te gaan met de Raad voor de rechtspraak over de concrete invulling van hun wens om het strafrechtstelsel beter te laten functioneren?¹² Zo nee, waarom niet?

Vraag 16

Wat is uw reactie op de kritiek van onder andere Transparency International op het Nederlandse schikkingsbeleid en hun aanbevelingen voor een verbetering hiervan?¹³ In hoeverre komt of zal Nederland hieraan tegemoetkomen?

Vraag 17

Bent u naar aanleiding van de verschillende berichtgevingen en kritieken op het Nederlandse schikkingsbeleid van plan de regels hieromtrent aan te passen? Zo ja, op welke punten? Zo nee, waarom niet?

Vraag 18

Bent u bereid deze vragen te beantwoorden voor het dertigledendebat over het afkopen van strafrechtelijke vervolging via schikkingen?

⁹ <https://zembla.bnnvara.nl/nieuws/openbaar-ministerie-beloofde-rabobank-geen-vervolging-verdachte-werknemers-in-libor-affaire>

¹⁰ <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Rechter-moet-megaschikkingen-kunnen-toetsen.aspx>

¹¹ <https://www.transparency.nl/nieuws/2018/02/schikken-wanneer-sprake-is-van-een-cover-up-van-corruptie/>

¹² <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Raad-voor-de-rechtspraak/Nieuws/Paginas/Rechter-moet-megaschikkingen-kunnen-toetsen.aspx>

¹³ <https://www.transparency.nl/nieuws/2018/02/schikken-is-schuld-bekennen/>